

Med Hensyn til det grønlandske Flydefedt, da henlede *S.* først Opmærksomheden paa et Brev fra Colonibestyrer *Möller* til den administrerende Direction for den grønlandske Handel, dateret Colonien Holsteenborg den 17de Mai 1853. I dette Brev hedder det blandt andet: „Ved Sarfangoak er atter denne Vinter indhandlet en Deel Flydefedt, nemlig $24\frac{1}{8}$ Tönde, som ved Smeltning og Klaring har givet 19 Tönder Fedt; men da dette ikke skal være saa godt afsætteligt, fordi det styrkner let, saa er Ballien heraf indhandlet til en ringere Priis efter Inspecteurs Ordre. Önskeligt vilde det være, om der blev anstillet en chemisk Undersögelse af dette Stof, der mulig er en Slags Spermaceti og derfor muligen kunde udbringes til en höiere Priis end hidtil. Det maa bemærkes, at det i aabne Lamper brænder klarere end almindelig Tran etc.”.

Den Pröve af Flydefedt, som *S.* iaar gjennem Inspecteur *Howitz* har modtaget fra den grønlandske Handel, styrkner omtrent ved 10° C. og danner ved lavere Varme en lyseguul, kornet Masse. Ved en forsigtig Presning kan ved 0° en flydende Olie udskilles. Ved 16° C. er dette smeltede Flydefedts Vægtfylde 0,88. Saa vidt vides, forekommer for Tiden kun tre Slags neutrale Fedtstoffer i Handelen, som baade ere flydende ved 16 til 20° C. og have en saa ringe Vægtfylde som den anförte, nemlig: Spermolie eller den mest flydende Del af Kaskelottens Tran, Döglingtran og Olien af Leveren paa *Squalus maximus*. Angaaende denne sidste Art Tran har Professor *Ronalds* meddelt fölgende Oplysninger. Denne Tran er lyseguul, af en Vægtfylde fra 0,870 til 0,876; bliver ikke fast ved en Varme nogle Grader under 0. Ved den törre Destillation af denne Tran erholdes et Produkt, som lugter stærkt af Acrolein.

At den saaledes af *Ronald* beskrevne Tran virkelig har været udsmettet af Leveren af *Squalus maximus* forekom imidlertid *S.* noget tvivlsomt; thi den Havkalvstran, der ligeledes skulde være udsmettet af Leveren af *Squalus maximus*, som *S.* i sin Tid har erholdt fra den islandske Handel, havde en

langt større Vægtfylde nemlig 0,926 ved 12° C. S. haaber i Løbet af denne nærmeste Sommer at komme i Besiddelse af det fornødne Materiale for at afgjøre dette Spørgsmaal.

Da det Flydefedt, hvorom her nærmest er Tale allerede styrkner ved 10° C., kan det aabenbart ikke være identisk med den af *Ronald* beskrevne Tran.

Ved at forsæbe Flydefedt med en viinaandig Opløsning af Kali, fælde den erholdte Sæbeopløsning med en Opløsning af Chlorcalcium i Viinaand og frafiltrere de udskilte Kalksalte, erholdtes en Opløsning, hvori fandtes døgla- og æthal-lignende Stoffer. Derimod har det ikke været muligt at erholde Kry-staller af Spermacei ved at behandle Flydefedt med kogende Viinaand. Selv efter ved Presning at have fraskilt den lettest smeltelige Deel af Flydefedt, erholdtes ved Restens Opløsning i kogende Viinaand og senere Afkjøling kun meget let smeltelige Fedtstoffer.

Kogt med Kalilud danner dette Flydefedt kun vanskeligt Sæbe, hvilket ligeledes tyder hen paa Tilstedeværelsen af lignende Stoffer, som dem der findes i Døglingtran. Ved den tørre Destillation af Flydefedt erholdtes Produkter, som lugtede af Acrolein. En fuldstændigere Undersøgelse af Flydefedt vil senere blive foretaget.

Förend man med nogen Sikkerhed kan give bestemte Opløsninger om Flydefedts Oprindelse, vil det imidlertid være nødvendigt at man i flere Aar omhyggeligt sammenligner de saaledes forekommende Fedtmasser.

Ret mærkeligt er det dog, at saavidt man af de anførte Yttringer i Coloniebestyrer *Möllers* Brev kan slutte, har ikke alene det i 1853 fundne Flydefedt lignet det der er sendt her- ned fra Grönland i 1854, men den af vedkommende Inspecteur givne Ordre at indkjøbe det til en ringere Priis, tyder paa at Flydefedt fra Grönland pleier at styrkne lettere end sædvanlig Sælhundetran.

Skulde disse Fedtmasser virkelig hidrøre, saaledes som

formodes af Flere, fra de i Havet omkomne Dyr, da opstaaer atter det Spørgsmaal: af hvilke Dyr?

Etatsraad *Eschricht* har i sin Afhandling om *Clione* (see Vidensk. Selskabs naturv. og math. Afh. 7de Deel, 2den Række, Side 371) henledet Opmærksomheden paa Muligheden af at vinde Tran af disse og lignende Dyr. Da Clionerne forekomme i uhyre Masser, er det muligt at Flydefedt kan hidrøre fra disse Dyr; men Tranen af dem er endnu slet ikke undersøgt. Da endvidere det her omtalte Flydefedt nærmest ligner Döglingtran og Döglingen især synes at leve af Blæksprutter, saa vil det være interessant at sammenligne Fedtet af Blæksprutter med dette Flydefedt. For Tiden maatte *S.* indskrænke sig til følgende Meddelelse herom. Ved at udkoge nogle i flere Aar i Viinaand opbevarede Blæksprutter, som Prof. *Steenstrup* godhedsfuld havde overladt ham, erholdt han en mørkebrun, stinkende Tran, som ikke styrknede ved at nedsættes i smeltende Snee og hvis Vægtfylde ved 12° C. var 0,814. Men da dette Fedtstof reagerede suurt, og var meget let opløseligt i Viinaand, saa tyder dette paa, at det har undergaaet en Omdannelse under den lange Opbevaring.

Havde Flydefedt havt samme Beskaffenhed, som Hovedmassen af den Tran, der nedsendes fra Grönland, eller som Sildetran, hvis Vægtfylde ved 12° C. fandtes at være 0,92, saa vilde den Hypothese, at Flydefedt skyldtes Aadsler af Hvaler eller Sælhundede have mere for sig end nu, da det viser sig at det har en heel anden Beskaffenhed.

Hensigten med denne Meddelelse er derfor nærmest at henvende en større Opmærksomhed paa denne endnu temmelig gaadefulde Sag, som vistnok fortjener en nærmere Undersøgelse. Maaskee tør man ogsaa haabe at denne Meddelelse vil give Anledning til, at en eller anden Reisende, som kan have Leilighed til at samle Blæksprutter eller større Masser af Clioner, vil understøtte *S.*'s Bestræbelser i denne Retning.